

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 23.

V Ljubljani, dné 6. decembra 1900.

Leto XIII.

Volilci

kmetje, obrtniki in delavci!

Dné 12. grudna se vrši volitev poslanca pete skupine na Kranjskem.

Oddajte vsi složno kakor eden mož svoje glasove kandidatu katoliško-narodne in krščansko-socijalne stranke, ki je

Dr. Ivan Šusteršič

odvetnik v Ljubljani.

Ni ga moža, ki bi bolj nego on zaslužil neomejeno zaupanje cele dežele.

Dr. Šusteršič je veren sin katoliške cerkve in neomejeno udan zvestobi našemu presvetlemu cesarju.

Dr. Šusteršič je zvest sin slovenskega naroda in se je vsikdar neustrašeno potezal za njegove pravice.

V prvi vrsti sme kmetški stan s ponosom in naudušenjem iti na voliše za dr. Šusteršiča. Odkar stoji dr. Šusteršič v javnem življenju, se je vsikdar neustrašeno in brezopirno bojeval in neumorno deloval za blagor, napredek in pravice kmetškega stanu.

Povsodi, kamor je prišel, budil je dr. Šusteršič stanovsko zavest kmetov in dokazoval njeno moč, ako se združijo v skupno

veliko vojno. Dokazoval je vedno, da je kmetški stan najvažnejši stan v državi, na čegar ramenih slone največja bremena in v čegar zdravem, čilem zrnu je zasidran ves državni in družabni red. Razkrival je rane, katere so prizadejali njegovi sovražniki liberalci, židje in oderuhi.

Kot svojo posebno nalogo je dr. Šusteršič smatral oteti našega kmeta iz oderuštva raznoterih kmetških pijavk. Zato je začel snovati po vsem Slovenskem posojilnice po Raiffeisenovem načinu. Do 100 takih posojilnic je on osnoval in od dné do dné se snovanje nadaljuje brezplačno.

Ravno zaradi tega, ker je dr. Šusteršič ognjevit in brezpogojen prvoboritelj kmetškega stanu, ga sovražniki kmeta, liberalci in oderuhi in vse kmetške pijavke smrtno sovražijo in skušajo z najpodlejšimi lažmi in obrekovanji oskruniti in pripraviti ob zaupanje naroda. Toda njegov ugled je tako velik, njegov značaj tako trden in čist, da ga najmlentnejši možje v Avstriji visoko čislajo in spoštujejo.

Naloga slovenskega kmeta bode, dné 12. grudna temu možu, svojemu junaškemu prvoboritelju, izkazati svoje zaupanje s tem, da sleherni gre na voliše

in odda zanj svoj glas. Naravnost sramotno je za kmeta, ki dné 12. grudna leno doma ostane ali celo drugače voli. Kaj takega zamore storiti le izdajalec svojega stanu, nevednež ali celo zapeljanec.

Dr. Šusteršič pa je tudi iskren prijatelj obrtnika in delavca in hoče tudi za ta dva stanova zastaviti vse svoje vrline.

Dr. Šusteršič je skušen mož v poslanstvu. Bil je že poslanec kmetskih občin ljubljanske okolice v državnem zboru in kot tak si je kot čisto mlad poslanec v par mesecih pridobil tak ugled, da so ga vsi slovenski, hrvatski in maloruski poslanci izvolili za svojega načelnika in sledili njegovemu vodstvu. Njemu so se pokorili celo liberalni slovenski poslanci, kakor dvorni svetnik Šuklje, Dr. Ferjančič in drugi. In na vseslovenskem in istersko-hrvatskem shodu jeseni 1897. leta so vsi zbrani zaupniki slovenskega naroda in istrskih Hrvatov z nepopisnim naudušenjem odobraval njegov velepomembni govor, v katerem je v krepkih in jasnih potezah načrtal smer slovenske politike, ako hočemo priti do boljše bodočnosti.

Le eno vrlino našega kandidata naj posebej omenimo. Dr. Šusteršič je prvo-boritelj za splošno in enako volilno pravico, katera edina privede kmetski stan do njegovih svetih pravic. Danes je kmetski stan po volilni postavi, katero so napravili liberalci, ki so skozi desetletja neomejeno gospodarili v državi, ogoljufan. Na Kranjskem n. pr. voli 90 veleposestnikov dva državna poslanci, kmetske občine s štiri-deset tisoč prebivalci pa le pet poslancev. Kje je tukaj pravica? Pri splošni pa enaki volilni pravici pa bode vsak, naj si bode kmet, graščak, dvorni svetnik ali minister, imel enako pravico pri volitvi. Kmetski stan bode tako dobil mnogo več poslancev nego jih ima sedaj in bode torej po svojih poslancih v državnem zboru odločilen.

Menimo, da nam ni treba naprej slikati našega kandidata. V mnogih, mnogih krajih naše domovine ga itak osebno poznajo od mnogobrojnih shodov, na katerih je nastopil kot govornik. Posebno ga poznajo vsi, ki so bili na letošnjem katoliškem shodu v Ljubljani, kajti na tem shodu je

bil dr. Šusteršič predsednik, od shoda soglasno v to izbran.

Ce še vržemo pogled na nasprotnega kandidata *Luka Jelenca*, o katerem svet nič drugega ne vé, kakor da je *liberalen učitelj*, ki si ni nikjer nikakih zaslug pridobil, ničesar, *niti trohice, storil za ljudstvo*, ki pripada samo k tistim učiteljem, *ki hočejo vero pregnati iz šole* in tako *mladino odtujiti veri naših očetov, brez katere mladina niti Vas svojih starišev spoštovala ne bode*, — potem je pač vsakemu *poštenemu in razsodnemu* volilcu odločitev dné 12. grudna lahka.

Volilci hitite 12. grudna trumoma na volišče, in ne strašite se malega truda in nobenih zaprek, spominjajte se ginljivega slovenskega gesla:

„Vse za vero, dom, cesarja“

in ne pozabite, da se gre obenem za Vaš in Vaše dece blagor, srečo in bodočnost!

Naši kandidati

v kmetskih občinah, ki volijo dne 18. grudna, pa so:

1. V sodnih okrajih: Ljubljana, Vrhnika, Litija, Zatičina, Ribnica in Velike Lašče:

Ivan Vencelj,

odvetnik v Ljubljani,

2. V sodnih okrajih: Postojina, Ilir. Bistrica, Senožeče, Vipava, Logatec, Cirknica, Lož in Idrija:

Dr. Ignacij Žitnik,

deželni poslanec v Ljubljani,

3. V sodn. okr.: Kranj, Škofljoka, Tržič, Kamnik, Brdo, Radovljica in Kranjska gora:

Jožef Pogačnik,

posestnik in poštar v Podnartu.

4. V sodnih okrajih: Novo mesto, Krško, Kostanjevica, Črnomelj in Metlika:

Viljem Pfeifer,

posestnik v Krškem.

5. V sodnih okrajih: Kočevje, Trebnje, Žužemberk, Radeče in Mokronog:

Frane Povše,

deželni odbornik v Ljubljani.

Volilci! Vsi kakor en mož na volišča in zmaga mora biti naša!

Proč od liberalcev!

Star pregovor pravi: »Čim slabši so drva, tem več je dima!« Kdor se preveč hvali in čez druge zabavlja, ta nima najboljšega blaga na prodaj. In tako delajo liberalci sedaj pred volitvami povsod: po shodih, po gostilnah, zlasti pa po svojih časnikih neznansko hvalijo svoje kandidate, bolj kot Ribničan svojo suho robo.

Pač mora biti slaba ta roba, ker potrebuje toliko hvale. Da se o tem prepričamo, ni treba družega, kakor malo okrog pogledati, kaj so liberalci in kaj delajo drugod po svetu in pri nas doma.

Do največje moči so se liberalci povzpeli na Francoskem. Če kje na svetu, bi se moral na Francoskem pokazati blagodejni vpliv liberalnega gospodarstva. In kako se kaže? V sovraštvu do katoliške cerkve, v propalosti javne npravnosti, v razdejanju družinskega življenja itd. Panamski in Drajfusov škandal morala bi tudi največjim slepcem odpreti oči.

In kakšni so sadovi liberalcev na Laškem? Država je čisto blizo bankrota, blagajne so prazne, žepi sebičnih liberalnih hujskačev so polni, vrhu tega pa je Italija postala gnezdo anarhizma, iz katerega izhajajo morilci kronanih glav in izvržki človeštva.

In tako je povsod, kjer je liberalizem prišel do gospodarstva. Tako je tudi pri nas v Avstriji. — Kje je kaka država na svetu, da bi se narodi tako sovražili med seboj, kakor v Avstriji? Vsega tega so krivi liberalni Nemci, ki so svoje liberalne postave skovali po načelu: »Močnejši gospoduj nad slabejšim!«. Kdo ne ve, kako so liberalci zlasti v Avstriji s svojimi nauki, s svojo politiko spravili delavske stanovce že na rob propada. Kmečki in obrtniški stan že komaj dihata v boju za svoj obstanek. Liberalci so dali kmetu prostost — a kakšno? To, da sme dolgove delati in vedno večje davke plačevati. Prostost! prostost! so upili liberalci. In zepeljano ljudstvo je verjelo lepim besedam in plesalo okoli zlatega tel-ta, dokler se niso izpraznili žepi.

Tako so nemški liberalci gospodarili v Avstriji dolgo dolgo vrsto let; šele v novejšem času so se ljudstvu začele odpirati oči, da jim je — zlasti na Dunaju — odločno jelo obračati hrbet.

Toda, ko so drugi narodi spoznali vse zlobne namene, vso revščino in praznoto liberalizma, pripeljali smo mi Slovenci in cunjo, vrženo med staro šaro, z vso resnobo začeli natikati nase. A če je liberalizem nesreča za velike narode, je prava kuga za naš mali narod. Vzeti mu kože to, kar ga

edino še drži po koncu in mu daje moč v težavnem položaju, v katerem se nahaja — sveto vero katoliško; a namestu nje mu nima dati v zameno nič, niti počenega groša ne! Kako pogubonosen je njegov vpliv na naše ljudstvo, to lahko z obema rokama prime vsak, ki količkaj opazuje zadnji čas naše bodisi mestne, bodisi kmečke ljudi. In če bo liberalizem gospodaril še nekaj let, mora naš narod popolnoma podivjati.

Odkritosrčni seveda naši liberalci niso, ker dobro vedo, da ni tako lahko zatreti globoki verski čut v našem ljudstvu. Zato si pomagajo s hinavščino, kadar jim to boljše kaže.

Znano je, da je imenovalo glasilo liberalne slovenske stranke papeža, vidnega poglavarja svete katoliške cerkve, namestnika Kristusovega, izvržek človeštva. Zgrozili so se tedaj nad toliko predznostjo vsi, ki imajo količkaj poštenja v sebi in rasti je začela občna nevolja proti liberalcem. Ko so pa ti videli, da so preveč jasno pokazali svoje globoko sovraštvo do katoliške vere, takrat so rekli, da dotični list ni glasilo liberalne stranke. To so rekli, četudi ni noben pameten človek verjel, da bi liberalna stranka ne imela nobenega dnevnika, ki bi zastopal njene namene, da bi ne imela nobenega glasila. To svoje glasilo so tudi sicer že večkrat zatajili. Zatajili pa so liberalci tudi večkrat svoje voditelje. Ni še dolgo, kar je eden izmed teh mož v javnem govoru zahteval, da moramo Slovenci »proč od Dunaja in od Rima.« Precej so liberalci čutili, da je ta govornik preveč jasno odkril zadnje namene liberalcev, ko še tla med ljudstvom za tako seme niso zadosti zrahljana, videli so, da jim utegne tako govorjenje med zvesto avstrijskimi in katoliškimi Slovenci le škodovati. Zato so precej zatajili tega voditelja, rekli so, da za to, kar je govoril, ni odgovorna liberalna stranka. Kadar voditelj pozdravlja goste in jim razklada namene svoje stranke, takrat naj stranka nima opraviti z njegovim govorom prav nič? Kdo bo to liberalcem verjel?

Razvidno je torej iz vsega tega, da liberalci v politiki niso odkritosrčni, marveč, da hočejo ljudstvo za nos voditi. Razvidno je pa iz vsega tega tudi, kako veliki morajo biti grehi liberalcev, ker se jih celo sami sramujejo pred svetom.

Jasno je, da zamore tako delovanje in postopanje roditi le neznačajnost in pomanjkanje načel. Zakaj se pritajujejo liberalci in se ne upajo jasno pokazati svojih namenov? Iz tacega postopanja liberalcev lahko tudi slepec razvidi, da vodi te močje le sebičnost. Korist naroda jim je deveta briga, deveta briga jim je pa tudi napredke

ljudstva. Deželni zbor naj bi deloval v korist in na predek delavskih stanov: kmetov, obrtnikov in delavcev. Toda kaj so naredili liberalni gospodje v deželnem zboru Kranjskem? Združili so se z Nemci. Ti so zastopniki majhnega števila ljudi na Kranjskem, ljudi, ki so liberalni in nemško-arodni. Ali je torej od teh ljudi pričakovati, da bodo stori kaj za naš narod? In res so v družbi z liberalci pokopali že mnogo našemu narodu koristnega. Vlada je n. pr. predložila deželnemu zboru predlogo o kulturnem svetu, kjer naj bi se kmetje posvetovali o svojih težnjah in sklepali o tem, kar jim koristi. Toda s tem bi se okrepil slovenski kmet, to pa tem liberalnim in nemškutarским gospodem ni bilo všeč in zato so naši liberalci v zvezi z Nemci pre naredili vladno predlogo tako, da bi imeli v kulturnem svetu prvo besedo liberalni meščani in veleposestniki, da bi torej ti odločevali usodo našega kmeta. Kako pa gospodarijo liberalci in Nemci s kmečkim denarjem, to vedo tako naši kmetje, katerim je znano, da morajo iz svojih žepov, ker kmet plačuje pri nas največ davka, plačevati za nemško gledališče v Ljubljani, ki služi v razveseljevanje majhnega št. vis. gospote, nam to dvanajset tisoč kron. To podporo dovoljujejo slovenski liberalci Nemcem leto za letom. V desetih letih znaša ta svota stoindvajset tisoč kron! Koliko znoja, pa tudi koliko solza mora pretočiti naš kmet, predno spravi in znosi vkup tako velikansko svoto? Koliko slovenskih domačij, kjer so živele mirne in delavne in pridne kmetijske rodbine, pride v tem času na boben!

Tisti Nemci pa, s katerimi so na Kranjskem v deželnem zboru tako tesno zvezani naši liberalci, pomagali so delati na Duraju obstrukcijo in so s tem dosegli, da državni zbor ni mogel prav nič delati, da so se pa našim bratom Čehom vzele z znanimi jezikovnimi naredbami češkemu jeziku dane pravice. Taki so zavezniki liberalne naše stranke, ki se imenuje slovensko!

To je nekaj sadov neznačajne politike liberalcev in zato je vsak Slovenec, ki volil liberalce ali zaslepljen ali pa vedoma dela sebi in narodu škodo. Vzdignite se torej Slovenci in podajte se v volilni boj s klicem:

Proč od liberalcev!

Krivi preroki

ali:

liberalci pišejo katekizem.

(Nadaljevanje iz k. nec.)

Najpreje vam bom dokazal, da pletete laži.

(Job, 13. 4.)

Zadnjič smo pregledali neumnosti, katere so napisali liberalci v svoj »volilni katekizem.« Bilo jih je zadosti. Obljubili pa smo, da hočemo danes pregledati laži tega sleparskega liberalnega katekizma. Ako bi hoteli našteti vse laži, katere hočejo širiti liberalci s tem katekizmom med naše ljudstvo, ne zadostovali bi dve številki »Domoljuba«, ker ta volilni katekizem je od prve pa do zadnje strani poln neresnic.

Prva laž: Klerikalna stranka je kmetu škodljiva.

Liberalci pravijo v tem svojem zloglasnem »katekizmu«, da je pošena katoliška stranka kmetu škodljiva. Velikanska neresnica te liberalne trditve vam bo, dragi bratec, takoj očitna, če premislite tole: Vam vam, ki ste se, če prav samo nekoliko pečali z našim javnim življenjem, je znano, kako so dosedaj liberalci vedno kričali, da hoče katoliška stranka s svojo gospodarsko organizacijo, s posojilnicami in zadrugami pomagati samo kmetu, uničiti pa meščane, posebo trgovce. S tem so hujskali meščane proti katoliški stranki, zdaj pa rabijo vaše glasove, katoliški kmetje, zato pa so v svoji slepoti čisto pozabili na to, kar so preje trdili, in sedaj kriče, da je katoliška stranka škodljiva kmetu. Že iz tega, kar smo povedali ravnokar, videti je, da je ta liberalna trditev laž, in sicer neumna laž. Navesti pa hočemo tu izmed obilnih zaslug katoliške stranke za kmete, vsaj nekatere; kajti vseh naštetih ne moremo, ker ni prostora in bi morali vse leto le o tem pisati. Dosegla je za obnovo vinogradov stotisoč goldinarjev brezobratnega posojila v prid kmetom, dosegla je v prid vinogradnikom po Dolenskem, da plačujejo sedaj 38% manj davka.

Katoliški naši poslanci so bili, ki so predlagali, da se doba vojaške službe zniža samo na dve leti, da se edini sinovi že po postavi oproste stalne vojaške službe, da se vojaške vaje vrše ob času, ko imajo kmetje najmanj dela. Izprosili so naši katoliški poslanci podporo za po toči prizadete kmete posebno za Notranco, katerim je drevje pokončal žled — Ai ni vse to v prid kmetškemu stanu? Kdo je torej prijatelj kmetov?

Druga laž: Klerikalci so od vlade podkupljeni.

Liberalni volilni katekizem je to laž zavil v jako

previdne besede. Najprvo pravi, da mora kmetški poslanec biti neodvisen od vlade, in se ne sme dati podkupiti ne z denarjem, ne redovi. To je res in vsi poslanci kotoliške stranke so se vedno ravnali po tem. Ko bi liberalci le samo proti enemu izmed njih mogli dobiti le senco kakega dokaza, da je bil podkupljen, gotovo bi bili njegovo ime objavili v svojem »volilnem katekizmu.« Toda tega niso mogli, ker je značaj naših katoliških poslancev čist in ker so čiste njih roke. Delajo iz ljubezni do našega ljudstva, kateremu žrtvuj jo svoj čas in tudi svoj denar. Liberalci zatorej samo v svojem lepem katekizmu v obče trdijo, da so »klerikalni poslanci kmeta izdali in ga prodali.« Kdaj in kje so to storili, tega nam ne povejo. Plače dobivajo katoliški poslanci ravno tiste od vlade, kakor liberalni, če so namreč uradniki ali profesorji, sploh če so v državni službi, nič večih in nič manjših. Nesramnost pa je očitati komu, da je dobil red, ker z redi poplačuje Njegovo Veličanstvo naš ljubljani cesar za služe, ki si jih je kdo pridobil za državo. Ako dobi torej katolišk poslanec za svoje zasluge za državo red od našega presvitlega cesarja, potem mora biti naš narod ponosen na takega moža, in ga že zaradi tega voliti. In ravno med našimi kandidati so možje, ki so bili že večkrat odlikovani od Nj. Veličanstva za svoje zasluge.

S tem pa smo že tudi zadosti označili **tretjo debelo liberalno laž: Klerikalci so državi nevarni.**

Ali se odlikujejo z redi državi nevarni ljudje? Kdor to veruje, ta naj le voli z liberalci, tacih nespametnih ljudi naši stranki treba ni. Mi hočemo le pametne in razumne pristaše.

Četrta nesramna laž: Klerikalci bi radi pograbili vse premoženje, njih malha je brez dna.

Dragi kmetški bralec! Morda imaš sina, ki je bistra glavica in rad bi ga dal v šole, toda veš, da ne zmoreš stroškov. Kajnda Ti precej pride na misel, da je v Ljubljani zlata vreden zavod, kjer se zastonj prehranjujejo in imajo zastonj stanovanje, skratka so brezplačno z vsem preskrbljeni ubožni toda pridni naši kmetški sinovi, ki študirajo. Kakšna dobrota za našega kmeta! Le tako mu je mogoče, da se šolajo njegovi sinovi, da pridejo kdaj do boljšega kruha. Vidiš, dragi kmet, ta zavod, Alojzije višče, ustanovil je »klerikalca«, ljubljanski škof Wolf. Iz »klerikalne malhe« je prišel ta denar za Tvoje otroke, slovenski kmet! Ravno kar dovršena gluho nemnica, ki bo v-lka dobrot za deželo, se je sezidala največ z denarjem »klerikalca« Holcapfelna, Marijanoviča, kjer se preskrbujejo ubogi osiroteli otroci, ustanovljeno je z denarjem iz klerikalne malhe, ranjki du-

hovnik Glavar ustanovil je na Gorenjskem bolnišnico za revne stare ljudi, za novomeško bolnišnico se trusijo katoliški redovniki, blagi usmiljeni bratje. Že to Ti kaže slovenski kmet da »klerikalna malha« res nima dna, kedar se gre za to, pomagati bližnjemu, podpirati ubogo ljudstvo. Takrat zajemajo globoko iz »klerikalne malhe«, in največji dobrotniki ljudstva so katoliški škofje, duhovni in redovniki. Kako predrzno torej laže, kdor trdi, da bi »klerikalci radi pograbili vse premoženje.« Predrzo laže tak, pa tudi neumno, ker vsak, kdor ima zdrave oči, vidi lahko to debelo liberalno laž.

Petič: Kar cel kup lazij.

Po liberalnem volilnem katekizmu so »klerikalci« povišali davek od poslopij, so odpravili »dobri avstrijski goldinar« (judje so v resnici delali za novo valuto!) »klerikalci« so krivi, da bo cena kmečkim pridelkom še bolj padla (a liberalna borza v resnici uničuje kmečke pridelke!) krivi so, da se je podaljšala vojaška služba (a ravno »klerikalci« delajo na to, da se polajša!) »Klerikalci« so krivi slabih trgovskih pogodb (a ravno oni so se jim ustavljal!), dunajski parobrodni družbi so seveda »klerikalci« darovali 25 milijonov gid. (a ravno »klerikalci« so se temu ustavljal!), »klerikalci« so dali sladkornim fabrikantom premije (a bili so v resnici liberalni judje in njih blapci!), »klerikalci« so krivi, da v Galiciji napreduje žganjarstvo (a ravno katoličani so celo z nevarnostjo svoje osebne svobode delali proti temu!) itd. »Klerikalci« so po tem »katekizmu« zoper podporo proti toči, v resnici pa ravno oni vodijo najhujši boj zato, da se celo zavarovanje preosnuje v korist ponesrečencem! Še celo živinsko sol so po nauku tega »katekizma« podražili »klerikalci«, in vendar se nihče nitako potezal za pocenitev živinske soli, kakor ravno ti, od sleparjev tako sovraženi klerikalci!

Šestič: Debela laž o nemškem katoliškem časniku „Vaterland.“

»Vaterland«, na Dunaju izhajajoč nemšk časnik, je dober katolišk list. Zato je trin v peti vsem liberalcem. In res zaletava se liberalni »volilni katekizem« tudi vanj, češ, da je dne 24. januarja 1898 pisal: »Država ne sme vstaviti propadanja malih kmetov, samo na to mora gledati, da se to propadanje v miru zvrši.« Ako bi bil ta list res tako pisal, bi zaslužil, da ga imenujemo ljudstvu sovražnega. Toda ta list od liberalcev podkupljenih besed ni pisal nikoli in tudi v številki od 24. januarja 1898 ne. To krivo očitanje je bilo že v raznih liberalnih nemških listih,

ki so pa pozneje vendar le pregledali sami dotično številko »Vaterlanda« in izjavili, da so delali »Vaterlandu« krivico, ker on ni tako pisal in da obžalujejo, da so list napadli po krivem. To izjavo so imeli nemški liberalni listi že januarja meseca letos. In vendar pogreva to zlobno in neumno laž slovenski liberalni »volilni katekizem« še oktobra meseca!

Še sedmič, da bo mera polna!

Liberalni »vol. katekizem« hoče dokazati, da so duhovni znali oprostiti se doklad na davke. Res je, da so duhovni oproščeni plačevanja doklad, toda samo od kongrua, to je od tiste plače, ki znaša na leto za župnika 600 goldinarjev, za kaplana pa 300 goldinarjev. Od vseh drugih dohodkov pa morajo plačevati doklade in tudi od kongrua davek. Doklad so pa od svojih plač prosti tudi javni uradniki in učitelji. O teh se pa v katekizmu molči!

Vse izposojeno!

Iz vsega ste videli, slovenski kmetje, kako neumen in neresničen je ta liberalni volilni katekizem. Najlepše pa je, da so liberalci vse te neumnosti in neresnice izposodili si od znanega štajerskega nasprotnika Slovencev »bauernbunarja« barona Rokitanskega. Torej od hudega nasprotnika našega naroda so si izposodili liberalci te napade na pošteno katoliško-narodno stranko! Zapomni si to, slovenski kmet!

Konec.

Modri Sirah pravi v sv. pismu: »Pesek in sol in železna žlindra se lože uživa, kot nespameten in neumen in hudoben človek.« Te besede veljajo tudi o liberalnem volilnem katekizmu. Zatorej bo naš katoliški zavedni kmet rekel vsakemu, ki mu bo ponujal liberalni katekizem: Liberalci neizmerno škodujete našemu narodu. Vi namreč vedno svetu pripovedujete lažnive vesti, kako hudobni in zli so naši duhovni. Vsak ptujec si mora misliti: Če so slovenski duhovni, ki so študirali vse šole in 16 let se učili, tako surovi, hudobni itd., kako surov, hudoben itd. mora biti še-le priprosti slovenski narod! Tako škodujete našemu narodu in mu zopet hočete škodovati s tem liberalnim katekizmom. Ta katekizem ponesem v peč, ali pa na kraj, kjer se tudi rabi papir in kjer je ta katekizem čisto na pravem mestu, svoj glas pa bom dal kandidatom katoliško-narodne stranke, možem poštenjakom, prijateljem kmeta, katere mi je priporočil »Domoljub«.

Kmet naj kmeta voli!

Te besede, same na sebi prav lepe in pametne, so liberalci zadnji čas vrgli med kmete, da bi jih vjeli zase. Pravimo: zadnji čas. Zakaj do zadnjega časa liberalcem še nikoli na misel ni prišlo kaj takega. Oni so marveč vedno kmeta zančevali, imenovali ga »neumni kmet«, »kmetav. zar« itd. Pa ne samó z besedami, marveč z dejanjem, s postavami, ki so kmetu škodljive, sovražne, so nasprotovali kmetom. Kdo daje vsako leto v kranjskem deželnem zboru iz deželnega denarja, ki ga po večini kmetje skupaj nanesó, celih 12000, reci: dvanajst tisoč, za gledišče, od katerega noben kmet nima trohice dobička, in od teh 6000 celó za nemško gledišče?! Kdo je napravil kmetu tako škodljivo lovska postavo? Kdo se je ustavljal, ko so naši predlagali, da naj se sedanji predragi notarijat odpravi, ker lahko uradniki opravljajo službo notarjev? Kdo je napravil še nešteto drugih postav, kmetu škodljivih, kijh ni mogoče vseh naštetih? Kdo se je nasproti ustavljal postavam, ki jih je predlagala naša stranka, in ki bi bile kmetu v korist, n. pr. deželna zavarovalnica? kdo drug kakor liberalci, ki hočejo naenkrat biti kmetu prijatelji?! Zakaj? Zato, ker potrebujejo kmetov! Ko bodo enkrat volitve pri kraju, jim bodo za zopet hrbet pokazali.

Če so pa liberalci takó zavzeti za kmeta, ali so se sami ravnali po tem pravilu? Nikdar ne! Kolikorkrat so liberalci iz kmečkih občin poslali poslance v deželni ali državni zbor, to niso bili nikdar kmetje. Kakšen kmet je bil državni pravdnik Ferjančič, ki je pred leti zastopal notranj-ke kmeteke občine v državnem zboru? Kakšen kmet je bil sodnik Višnikar? Drugih poslancev iz kmečkih občin pa imeli niso.

In kandidatje, ki jih sedaj postavljajo liberalci po kmečkih občinah, ali so to kmetje? Ali je fabrikant Lenarčič kmet? Ali je graščak in nemškutar Globočnik kmet? Ali je grajski valpet Zupančič kmet? Ali je tajnik Pirc, ki je sicer od kmetijske družbe obogatel, kmet? Tudi Božič ni kmet. On ima samo pri ubogih kmetih svoje denarce naložene in pobira od njih obresti.

Tako so liberalci zvesti besedam: Kmet naj kmeta voli! Kaj pa pravimo mi na te besede? Rekli smo že zgoraj, da so te same na sebi prav pametno pravilo. Kmet sam gotovo najbolje ve, kje ga čevlji žuli; iz tega ozira bi bil res najboljši za kmečkega poslanca. Aupoštevati pa moramo vendar nekoliko okoliščine! Poslanca ni dosti, da samo ve, kaj bi rad dosegel, ampak mora znati

to tudi povedati. Zato pa — vsa čast kmetu — ampak kar je res, je res: za državnega poslanca vsak navaden kmet ni zmožen. Sam na sebi je lahko najboljši mož, a kot poslanec ne bo za rabo. Tudi še ni dosti, če zna nemško. Saj Zupančič na Dolenjskem tudi zna nemško, pa je vendar moral o njem liberalni bog dr. Tavčar naravnost volivcem povedati: »Za to, da bi Zupančič govoril, za to on ni; če bo treba, bo pa kdo drug mesto njega povedal.« Ha, ha, lep poslanec to! Kakšen čevljar je to, ki ne zna sam šivati? Bodo pa drugi mesto njega šivali! No po tem bodo drugi čevljarji, on pa ne? Po kaj bo hodil tak poslanec na Dunaj, če ne zna ust odpreti? kaj bo počel?

Aha, že vemo, kaj bo počel! Tavčarju bo čevlje pucal! — Kar bomo sedajle povedali, ne povemo, da bi se norčevali, ampak povemo, ker je sploh znana resnica. Stari možje iz l. 1848. so nam pripovedovali, da so sli imenovanega leta v državni zbor na Dunaj neki gospodje in par kmetov. In ti zadnji, ker niso imeli drugega dela, so unim — čevlje snažili!! Ne moremo za to; to je zgodovinska resnica. To je bilo leta 1848. In leta 1901 bo imel čas za to Zupančič, ker govoriti ne bo znal na Dunaji. In isto opravilo bo lahko opravljal Koželj iz Olševka, če bo toliko nespameten, da se bo dal voliti. Saj izvoljeni vsi ti, ki kandidirajo samo za to, da bi zmešnjavo delali, itak ne bodo. In za nič drugega kakor za to, da bi zmešnjavo delali, so si izmislili liberalci te besede, da bi se gimpelni nanje vsedali.

Kmet naj kmeta voli! Prav pametno in lepo! Zato pa ima in je vedno imela naša stranka v deželnem zboru več mož, ki so vzeti iz kmečkega ljudstva samega; liberalci pa nobenega nimajo, edina dva, ki zastopata kmečke občine, Višnikar in Božič, sta »škrica«. Tudi v državni zbor bi jih mi radi poslali, a pred vsem morajo imeti potrebne zmožnosti, sicer je bolje, da ostanejo doma. Saj n. pr. še ljubljanski trgovec Kušar, ki bi že moral nekaj znati, ni v državnem zboru ne enkrat ust odprl, ker se ni čutil zmožnega, in ne enkrat si ni upal, pokazati se na kakem shodu in le par besedi izpregovoriti. Kaj hočete s takim poslancem! To je pravi slamnati mož, ki se ga nikdo ne boji!

Potem je s priprostimi kmeti tudi to: Niso znani daleč na okolu. Volilni okraji so pa veliki, obsegajo po več okrajnih glavarstev. Na enem koncu volilnega okraja bi radi imeli tega, na drugem drugega na tretjem tretjega. Zadnji čas se celo čuje, da bi vsaka fara in vsaka vas že rada volila svojega poslanca. To ni mogoče. Iz tega ne pride na dan nič drugega, kot kolobocija. In kolobocijo hočejo

napraviti naši nasprotniki, vodo hočejo skaliti, da bi v kaluži sami zase kaj ujeli. Gimpelni so vsi, ki jim verjamejo!

Zato Vas opominamo: Somišljeniki, bodite edini, ne cepite glasov, oddajte glasove našim kandidatom! Naši kandidatje so možje, ki imajo tudi sami kmetije in posestva, kakor Povše, Pogačnik, Pfeifer, Vencajz; oni vedo iz svoje skušnje, s kolikimi težavami in troški se dandanes obdelava zemlja, kako malo nese, kake težave so s posli itd.; dr. Žitnik sicer nima posestva, pa on je — kakor večinoma vsi naši pristaši — izšel iz trpečega ljudstva, iz kmečke hiše; vé torej, v kolikem pomankanju in trpljenju kmet živi. Dr. Šusteršič je pa — to vé cela dežela — z vsem svojim dosedanjim delovanjem, ki ga je v prvi vrsti posvetil snovanju kmetijskih posojilnic in zadrug, pokazal, in to je tudi v svojem programnem govoru povedal, ta bo vedno naj bo poslanec ali ne, v prvi vrsti skrbel za kmeta. Kajti gotovo je: če tudi tarejo težave v naših dneh vse delavne stanove in se mora vsem pomagati, je vendar kmet največji revež in kmetijski stan podpore najbolj potreben. To prepričanje ima vsa naša katoliško — narodna stranka. Nje poslanci bodo storili, kolikor bo mogoče, kolikor bodo razmere pripuščale.

Volite jih!!

Ali res poslanec Povše ničesar ni storil za svoj volivni okraj?

Da je poslanec Povše bil vedno velik prijatelj kmetijskega stanu in da se je vedno potegoval za njegove koristi, to vé skoro vsak otrok na Kranjskem. Kdor trdi nasprotno, ta vedoma in namenoma laže. In ker naši liberalci vidijo, da po poštenu poti v kmetijskih občinah ne pridejo do nobenega mandata, poprijeli so se laži in sedaj trobijo v liberalni trobenti »Slovenskem narodu«, v njegovem sinčku Lažnjivem Kljukcu- »Rodoljubu«, pa v njegovem odpadku »volivnem katekizmu«, da poslanec Povše kot poslanec prav nič ni storil za svoj volivni okraj. Posvétimo nekoliko tem lažnjivcem, pa ne s frazami, temveč samo z dejanskimi resnicami.

1. — Vzemimo v roke stenografični zapisnik deželnega zbora kranjskega iz l. 1898. Tam beremo, da je poslanec Povše v II. seji dné 18. jan. stavil sledeči predlog:

»Visoka vlada se naprosi, da pri visokem kmetijskem ministerstvu izposluje, da se v proračun za prihodnje leto postavi vsaj petdeset tisoč goldinarjev v brezobrestnega posojila za obnov-

ljenje vinogradov na Kranjskem. Ta predlog je bil sprejet in le poslancu Povšetu se je zahvaliti, da je visoko kmetijsko ministerstvo res dovolilo zahtevano svoto; ob enem je po nasvetu poslanca Povšeta tudi kranjski deželni zbor sam dovolil enako svoto, tako da so dolenjski vinogradniki dobili samo v letu 1899. dve stot tisoč kron brezobrestnega posojila za obnovenje vinogradov.

2. — Ko se je na isto kmetijsko ministerstvo vložila prošnja, naj dovoli 10.000 kron za vzgojevanje trtnih cepljenk, je bil zopet poslanec Povše, ki je spodbil vse pomisleke in ugovore ter res dosegel, da se je imenovana svota dovolila.

3. — V zapisniku III. seje dne 30. marca 1900. beremo sledečo resolucijo, ki jo je zopet stavlil poslanec Povše: »Cesarska vlada se pozivlja, da spremeni člen II zakona iz l. 1891 v toliko, da more državna vlada vinogradarjem podeliti brezobrestna posojila brez ozira na velikost od dežele vtodovoljene svote.« — Enak predlog je stavlil tudi v državnem zboru in če bi bil državni zbor tudi redno deloval, bi bil tudi ta predlog sprejet na veliko korist vinogradarjev.

4. — V zapisniku 14. seje deželnega zbora dne 5. marca 1897. beremo sledeči predlog poslanca Povšeta: Visoka cesarska vlada se naprosi, predlogom deželne komisije kranjske za pregled zemljiščno-davčnega katastra nakloniti ono podporo, kakoršno zaslužijo zlasti z ozirom na to, da tarifi za vinograde zaostajajo daleč za dejanskimi čistimi prihodki. — In prav njegovemu trudu v centralni komisiji za vravnavo zemljiščnega davka, v katero ga je deželni zbor kranjski volil kot edinega svojega zastopnika, se je zahvaliti, da se niso predlogi deželne komisije zvišali, kakor so to zahtevali zastopniki drugih dežel. Jasno je torej, da je poslanec Povše tudi v tem oziru storil svojo dolžnost do dežele in do svojega volivnega okraja, ki ima vinograde, od katerih je sedaj odrajtovati precej nižji davek.

5. — V zapisniku VIII. seje z dne 11. aprila leta 1899. beremo sledeči samostalen predlog poslanca Povšeta: 1. Cesarska vlada se pozivlja, da uveljavi zakon, ki ga je predložila državnemu zboru o pristojbinah o prepisu malih in srednjih kmetij. — 2. Ta zakon se mora ozirati na dejansko vrednost prevzetega posestva, po odšteti dolgovih in drugih obveznostih, ki so vknjižena na dotičnem posestvu. — Ta predlog je poslanec Povše tudi v državnem zboru ponovil in kakor znano, je cesarska vlada tak zakon lansko leto izdala, po katerem se je teško breme kmetijskim posestnikom izdatno olajšalo.

6. — L. 1896. je poslanec Povše stavlil v deželnem zboru samostalen predlog glede cesarske pogodbe z Ogersko ter samostojen predlog o ustanovitvi kmetijskih združenj. Ker koli je mogel, je delal tudi na to, da so kmetijske podružnice dobile podpore v svrhu vinarstva, sadjereje itd.

7. — Kako je prišlo do deželnega mostu čez Savo pri Radečah, to je obče znano. Vsa stvar je v pravi tek spravil edino poslanec Povše, ki je znal pridobiti vojno ministerstvo za ta most in vsled tega tudi državno podporo 30.000 gld., podporo tako visoko, da take nihče ni upal in pričakoval. Ta most pa je v prid ne le radeškemu okraju, temveč velikemu delu srednje Dolenjske. — On je tudi pridobil kmetijsko ministerstvo, da je bilo pripravljeno prevzeti polovico stroškov za napravo vodovoda v Suhi Krajini. Vneto je zagovarjal v deželnem zboru, naj se zgradi železnica Trebnje-Mokronog.

Toda bodi dovolj! Vsak trezno misleč človek mora reči: poslanec Povše je storil več za svoj volivni okraj, kakor malokateri drug poslanec. Skrajno nehvaležno bi torej bilo, če bi mu volivci ne skazali zopet svojega zaupanja in to nasproti takemu možu, kot je Barbotov valpet Zupančič. Ne, tako slepi in nehvaležni Dolenjci menda niso. Pokažite to dne 18. dec. s tem, da v mogočnem številu oddaste svoje glasove dosedanjemu poslancu Francetu Povšetu!

Pfeifer ali Globočnik?

»Slov. Naroda« priporoča g. Globočnika kot kmeta, vsikdar pa zamolči, da ga prištevajo grajščakom. Dalje zamolči, da je g. Globočnik poštar v Kostanjevici, za kateri posel je tako plačan, kakor c. kr. uradnik. Torej je g. Globočnik odvisen, gospod Pfeifer pa ne. Glede gospoda Pfeiferja pa pravi »Slov. Naroda«, da ni ne kmet, ne meščan? — Kdo pa obdeluje njegovo obširno posestvo, katerega ima morebiti več kakor gospod Globočnik? — Ljudje tukaj vendar vidijo in vedo, da je gospod Pfeifer obnovil že okoli 10 o. vinograda in z žlahtnimi trtami zasadil ter prideluje vinsko kapljico, ki se lahko z najboljšimi meri. — Vsakdo ve, da kmečko gospodarstvo vodi gospod Pfeifer s svojo soprogo in posli. Ni tedaj to nesramna trditev, da gospod Pfeifer ne ve, kaj je kmetovati? Da ne razume, kako kmet živi, ko vendar on sam kmetuje. Gospod Globočnik utegne imeti lepo govejo živino, gospod Pfeifer pa žlahtno vinsko kapljico.

Take prazne, neosnovane trditve, kakor jih tro-sita »Slov. Narod« in »Rodoljub«. itak trezno misleči človek ne veruje, ker vsakdo vidi in ve, da je gospod Pfeifer boljši kmet, kakor grajščak Globočnik.

Dalje piše »Rodoljub«, da bi gospod Pfeifer rad pomagal ljudstvu, pa da ne more. To je vendar grda laž, ko vsakdo ve, da gospod Pfeifer ne le samo rad pomaga, ampak je tudi v resnici mnogokrat pomagal in ne le samo v svojem volilnem okraju, ampak tudi drugod.

Potem piše »Rodoljub«: »Kdor hoče kmeta zastopati, ta mora biti doma na kmetiji in mora biti sam kmet.« Kakšna bedarija! Če je kdo poslanec na Dunaju ali v Ljubljani, vendar ne more biti istočasno na kmetiji osebno navzoč. Torej gosp. Pfeifer tudi ne more takrat biti na kmetiji, če je kot poslanec na Dunaju ali v Ljubljani. Kadar pa ni zborovanja, je pa gospod Pfeifer pri kmetovanju svojih zemljišč ali vinogradov.

»Rodoljub« pravi, da je g. Pfeifer bil par let na Dunaju in študiral, glede g. Globočnika pa pravi, da je gospod Globočnik od mladih nog, odšt-vši nekaj let vojaštva, na kmetiji; in vendar trdi »Rodoljub«, da se je gospod Globočnik več šolal, kakor naš g. Pfeifer. Če je tedaj gospod Pfeifer bil par let na Dunaju in študiral, gospod Globočnik pa vedno doma bil, izvzemši vojaška leta, kje so tedaj gospoda Globočnika študije in kje se je torej šolal?

»Rodoljub« trdi, da le na veliki kmetiji živi mož edino samo od Boga odvisen in med pametnimi ljudmi, ki Bogu časa ne kradejo in pravi, da gospod Pfeifer tega ni storil in le od obresti živi. Ker gospod Pfeifer, kakor znano, živi ves čas na Krškem, torej po liberalni trditvi živi le mej neumnimi ljudmi, ki Bogu čas kradejo in po neumnem življenju zelo dec in še kaj družega zapravljajo. Krčani so lahko ponosni in hvaležni »Rodoljubu« za tak poklon.

Že dolgo nismo brali takih bedastoč, kakor jih sedaj kvasita »Slov. Narod« in »Rodoljub« v svoji modrosti.

Kdo je bolj odvisen, gospod Globočnik ali gospod Pfeifer? Zgoraj je povedano, da je grajščak gospod Globočnik poštar v Kostanjevici, da je torej odvisen, kar gospod Pfeifer ni. »Slov. Narod« pa priporoča neodvisne, odločne slovenske može.

Kako si moremo misliti, da se bo gospod Globočnik potegoval za slovensko uradovanje, ker on sam večinoma nemško govori in pisari; tu okrog ga poznajo kot nemškutarja, ker pri poslovanju v raznih stvareh večinoma nemško govori in piše, za narodne stvari pa nič ne žrtvuje, še borega goldinarja ne za družbo sv. Mohorja. Nasprotno je pa gospod Pfeifer vedno podpiral vsa narodna društva, nadobudne dijake, ter v

burnih časih, ko so gospodovali in narodnjake preganjali Vidmann, Vesteneck, Schönewetter in drugi, neustrašeno stal na narodni straži ter požrtvovalno se boril za svetinje slovenskega naroda.

Nštejmo še nekaj zaslug poslanca Pfeiferja. Velik vseh je dosegel, da so po grozni toči poškodovani Dolenjci prejeli (1874. l.) državne podpore 30.000 gld. — Poleg tega je izposloval daljne podpore za ponesrečene po toči, po povodnji, po požarih itd. Uspešno se je trudil, da se je z izterjevanjem davkov celim občinam odmor podelil. — Ob času zaprtije sejmov ali ustavljenega prometa zaradi kužnih bolezni ali drugih nesreč je prihranil posameznim davkoplačevalcem koleke, pota in stroške. Ko so bili nastavljeni davčni izterjatelji (eksekutorji) ter z njimi upeljani opominjevalni stroški, ki so znašali za posameznega davkoplačevalca vsake kvatre 1 gld. 5 kr., na leto 4 gld. 20 kr. ne glede na to, če je zaostali denar znašal tudi 1 kr. 2, 3, 5, 10 kr. ali 100 gld., ali višje, nabiral je opominjevalne listke v svojem volilnem okraju takoj v podkrepljenje svoje interpelacije, katero je nemudoma stavil do finančnega ministra. Sedaj znašajo taki opominjevalni stroški 10 kr., če davek brez naklad na leto ne presega 20 gld.

Naša dežela plačevala je v prejšnjih letih preveč zemljišnega davka v primeri z drugimi deželami. Poslanci so se trudili dolgo, da bi to breme zmanjšali; g. Pfeifer je tudi nadaljeval boj za tako znižanje, in doseglo se je, da se je zemljiščni davek znižal za jedno tretjino.

Glede obrtnega davka dokazoval je, da je tisti v naših krajih previsok, da ga je treba primerno znižati, zlasti v vinorodnih krajih, v katerih so se dokodki vsled poškodovanja po trtni uši, vsled slabih let in drugih nezgod od leta do leta zmanjševali. To je tudi pripomoglo, da se je svota tega davka znižala v črnomalskem, novomeškem pa tudi krškem političnem okraju za okroglih 3.300 gld.

Pri osebem dohodninskem davku je dosegel proti ugovoru davčnih organov, da se imajo stroški obnovitve po trtni uši uničenih vinogradov odšt-evati od drugih dohodkov, kar znaša letno veliko tisoč goldinarjev v vinorodnih krajih. Prizadeval se je sploh pri vseh davčnih zakonih odstraniti ojstrine, in to glede raznih davkov in pristojbin.

Dosegel je olajšavo pri legalizaciji za razna pisma, ki ne presegajo 100 gld., s čimer se prihranijo strankam koleki in daljna pota.

Kako se je poslanec za obnovitev po trtni uši uničenih vinogradov trudil, se potegoval za brezplačno dobavo, oziroma cenejši nakup ameriških trt, škropilnic itd., je sploh znano.

Protivil se je z vso odločnostjo pogubni laški vinski klavzuli (proti uvczu laškega vina po znižani carini) ter predlagal, da se zopet carina v novi pogodbi z laškim kraljestvom primerno zviša.

Njegovo delovanje v vseh gmotnih in gospodarskih zadevah na korist davkoplačevalcev spričujejo njegovi nasveti, govori in predlogi glede kužnih bolezni, mejnih zaprtij, kmetijske šole, dolenjske železnice, novomeške vojašnice, bolnice v Kandiji in v Krškem, glede raznih ustanov, odškodnin pri prelomitvi raznih cest, pri topničarskem strelišču v Žadovineku, naprave vodovoda, uravnave Krke, glede poludnevnega pouka na deželi za oddaljene otroke itd. V raznih prošnjah in spomenicah se je potegoval poslanec pogostoma uspešno za svoje volilce, če so dotični prijavi mu svoje opravičene težnje ali če se je on sam osebno preprical o priliki svojega potovanja po volilnih okrajih, katere je on zaradi poizvedbe težeaj obiskoval ali poizvedoval pismenim potom. To so v krasem nekateri odlomki iz delovanja v gospodarskih zadevah.

Političnih razprav se je poslanec udeleževal, če je bilo treba, da so se odkrile napake, ki so bile na škodo slovenskega naroda.

Gospod Viljem Pfeifer je torej dobro razumel dolžnosti kmetijskega poslanca ter je vsikdar povzdignil svoj glas za svoje volilce. Takega moža bodo zavedni dolenjski volilci zopet izvolili svojim zastopnikom, ker potrebujejo za svojega zastopnika neodvisnega delavnega moža, ne pa moža fraz in nemškutarja!

• Listek. •

Anton Martin Slomšek,
knez in škof lavantinski.

(Ob stoletnici njegovega rojstva.)

(Iz „Pomladnih glasov“. — Spisal A. Skubic.)

(Konec.)

11. Njegovo škofovsko delovanje in njegova smrt.*)

Kot škof je bil Slomšek pastir vseh, njegova požrtvovalna ljubezen se je raztezala od prvega dostojanstvenika do zadnjega ubožca v škofiji. Posebno mu je bila pri srcu odgoja bogoslovcev; teh ni samo imenoval „svoje veselje“, ampak je to tudi kazal v

*) Ker nam manjka prostora, smo zadnja tri poglavja skrajšali in strnili v eno. Prizadevali smo si pa, da ne bi izpustili kaj važnejšega.

dejanju. Preden jih je posvetil v mašnike, jih je poklical za nekaj dni v svojo hišo, da so prebivali z njim skupaj in obedovali pri njegovi mizi. Prijazno se je razgovarjal z njimi; zvečer pa so imeli v domači kapelici skupaj litanije. Včasih jih je peljal tudi na svojo graščino, kjer so preživeli z njim „najsrečnejše trenutke svojega življenja.“

Kakor prej, tako je bil tudi kot škof ljubezniv prijatelj mladine. Rad je se prav domače razgovarjal z otroci, jih obiskoval v šoli, sam poučeval ter revnejšim napravljaj knjige in obleko. Za Božič jim je pošiljal lepih daril, ki so izredno veselila nedolžna srca malih učenčkov.

Ker je bila škofovska stolica v Šent Andražu, skoro ob meji škofije, ni bilo lahko občevati z vsemi škofijani. Zato je Slomšek prestavil svoj sedež v srodino škofije, v Maribor. Tamkaj je najrajši hodil v cerkev sv. Alojzija, občeval s čisto preprostimi ljudmi, poslil in delavci, z njimi molil in prepeval in se čutil med njimi nekako domačega. Sploh je jako rad bival med prostim svojim ljudstvom; celo ob najgršem vremenu je obiskoval svoje vernike, jih krepil v dobrem in tolažil v bridkostih. Ko je nekoč v največjem deževju prišel v gorsko župnijo in ga je ljudstvo radostno sprejelo, se je v kljub svoji utrujenosti šalil: »Tako blatnega škofa še menda niste videli.«

Posebno mu je bila pri srcu duševna izobrazba slovenskega ljudstva. Zato je ustanovil družbo sv. Mohorja, ki že od 1852. leta dalje deluje v neprecenljivo korist našega naroda. Ni pa mislil samo na duševne dobrine, skrbel je tudi za telo, za časne potrebe svojih ljudi. Največje veselje mu je bilo pomagati revežem; pri njem je vsak dobil dar, vsacega je sprejel s prijazno, tolažilno besedo. Včasih ni imel ničesar dati, ker je že vse razdal; tedaj je vselej objubil: »Le pridi drugo pot; do takrat bom že dobil kak denar.«

Ni pa pritem pozabil njih duš. V neki župniji je bilo ob času misijona okrog cerkve vse polno beračev, v cerkvi pri pridigah jih pa ni bilo videti. Kaj stori Slomšek? Oznani, da bo proti koncu misijona nauk tudi za berače, in kdor pride poslušat, opravi izpoved in gre k sv. obhajilu, dobi lep dar. Določeni dan pride; od vseh strani hite berači v cerkev, poprašujoč: »Kje pa delé?« Pri pridigi so slišali mnogo lepih naukov, da se je marsikomu otsjalo ledeno srce. Prav ganljivo je moralo biti, ko so ubožci vsi srečni pristopili k angelski mizi ter se pokrepčali z nebeško hrano. Po končanem opravilu jih škof bogato obdari ter vrhutega še obesi vsakemu okrog vratu svetinjico Matere Božje. In ko so po misijonu ti berači hodili s svetinjico okoli vratu od vasi do vasi, jim je vsakdo rajši dal milodar; saj se revež

bolj smili ljudem, če vidijo, da je dober kristijan. — Tak škof je bil Slomšek, zato ni čudno, da so tujci blagrovali Štajerce: »Zahvalite Boga, da imate takega škofa; oni so zares apostolski — svet mož.« —

V vencu Slomškovih čednosti je najbolj dehtela dišeča vijolica krščanske ponižnosti. Njegova pohlevnost je ganila vsakega, in le kak hudobnež se je drznil blagega pastirja zaničevati. Če je Slomšek zvedel kaj takega, je mirno dejal: »Pustimo ljudi govoriti, sami pa delajmo, kakor je prav.« Često pa so ga tudi hvalili po časnikih zaradi njegovega sijajnega delovanja; tudi za to se ni menil. »Hvala nič ne koristi, pač pa popači človeka,« je rekel ob takih prilikah.

Nekoč ga pride več kmetov prosit, naj njih družnico povzdigne v župnijo ter jim dá stalnega duhovnika. Ko jim škof, kakor že prej večkrat, tudi to pot pove, da to ni mogoče, mu neki kmet jezen pravi v obraz: »Niste vredni, da ste škof!« A kaj stori Slomšek? Čisto miren prime križec, ki mu je visel okoli vratu, zre dalj časa sv. razpelo, potem pa reče možem, naj odidejo. Bili so že na stopnjicah, ko škof pokliče žaljivca nazaj in mu prijazno pravi: »Ker vam prošnje nisem mogel izpolniti, vzemite vsaj tole za pot.« S temi besedami mu stisne v roko desetak. Pač krščanko maščevanje, vredno škofa Slomška!

Ko so ga opominjali, da je preveč prizanesljiv, je navadno odgovarjal: »Jaz se ravnam po besedah sv. Franciška Saleškega, da je lažje dajati odgovor od prevelike mehкости, kakor pa od prevelike ostrosti.«

S tako ponižnostjo se je strinjala tudi njegova hišna oprava, ki je bila prav preprosta. Za sedež mu je služil trd stol, ki si ga je napravil še kot kapelan; obenem ga je imel za klečavnik, da je na njem klečé opravljaj svoje vsakdanje molitve. Razuntega je imel v sobi staro omaro in klavir, katerega so njegovi ljudje že mislili vreči med staro šaro, in še nekaj drugega orodja za vsakdanje potrebe. Kakor prej si je tudi še kot škof sam postiljal posteljo. Ko mu pa postrežnik le ni dal miru, mu je končno dovolil, da mu jo sme poravnati vsako jutro. Kapelanu, ki mu je hotel zdaj pa zdaj kaj postreči, je dejal: »Le pustite, saj je dovolj, da mi strežete pri sv. maši.« —

Že več let je bil Slomšek hudo bolan; često ga je bolezen tako močno napadla, da so se bali najhujšega. Zato so bolj in bolj ginile njegove telesne moči; vendar je opravljal svoje dolžnosti z isto vestnostjo, kakor poprej, ali pa še bolj goréče.

Ko je papež Pij IX. namerjal razglasiti sedemindvajset japonskih mučencev za svetnike, je k tej slovesnosti povabil v Rim tudi škofe. Slomšek je kot zvest podanik Kristusovemu namestniku z velikim veseljem hitel v večno mesto, da se pokloni po-

glavarju sv. cerkve in prejme od njega apostolski blagoslov. Pred odhodom je uredil vse svoje zadeve, ker je mislil, da ga ne bo več nazaj, da ga prej pobere neizprosna smrt. A prišel je še nazaj. »V Rimu sem bil, zdaj bom pa umrl,« je dejal ves srečen, da je bil pri svetem Očetu.

Vkljub svoji bolehnosti ni mogel mirovati. Obiskoval je razne škofije ter se udeleževal celo duhovnih vaj, katere so takrat opravljali njegovi duhovniki. Ko jim je ob koncu pridigoval, je rekel: »Solnce mojega življenja se nagiba k zatonu, čutim, da ne bom več dolgo med vami.« Potem je molil tri očne-naše: za milosti duhovnih vaj, za odsotne brate in za tistega izmed navzočih, ki bo prvi umrl. Kdo bi bil mislil, da je on sam tisti?

Duhovne vaje so se končale v petek. V torek potem ga zopet obidejo slabosti. Z vso srčno pobožnostjo se pripravi za odhod v večnost. Popoldne pravi svojemu izpovedniku: »Molite zame, zdi se mi, da je zadn a ura.« Drugo jutro je vse ljudstvo molilo zanj v cerkvi. Po molitvi pride nekaj duhovnikov v njegovo sobo. Ljubeznivo jih pogleda — zadnjikrat — ter vpraša: »Ali ste prišli po slovo?« Nato obmolkne. Tu naznani zdravnik, da se pričinja smrtni boj. Duhovniki začno moliti lavretanske litanije. Nekolikokrat še odgovori: »Prosi za nas!« Kar zastane odgovor, podajo mu prižgano svečo, in predno so končali molitve, je že mirno, vdano izročil svojo dušo Stvarniku . . .

Tužno so zapeli 24. kimavca l. 1862. zvonovi po celi lavantinski škofiji ter naznanjali žalostno novico: Škof Anton Marin Slomšek je — mrtev!

Vse ulice, koder se je pomikala mrtvaški sprevod, so bile polne objokanega ljudstva. Nad dvesto duhovnikov ga je spremljalo na pokopališče, kjer je žele uživati zasluženi mir med svojimi ovčicami. Nešteto solz se je utrnilo na njegov grob; pričale so, da so ondi zagreblji očeta ljudstva, očeta, ki ga nikdar ne pozabijo hvaležna srca.

* * *

Tako je umrl slavni Slomšek. Nanj lahko gledamo kot na zvezdo vodnico v vsaki starosti: kot deček je zgled mladini, kot mož vzor možem. Toda umrl je samo po telesu. Duh njegov še živi; živi naj tudi med nami in nas poživi iznova zlasti letos, ko obhajamo stoletnico njegovega rojstva, hvaležni Bogu, da je dal takega moža slovenskemu narodu!

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Vabilo na naročbo. — Zadnji številki smo priložili poštno nakaznico, s katero naj oč. naročniki obnove naročbo za prihodnje

leto. Uljudno prosimo, da bi se to zgodilo prav kmalu, ker je sicer skoraj nemoogoče ob novem letu urediti razpošiljanje lista. Komur ob novem letu ne poiđe naročnina, porabi naj priloženo nakaznico pozneje. Svoje ime, stan bivališče in pošto naj sleherni zapiše prav razločno. Med letom naj bi se naslovi ne spreminjali brez posebne potrebe, ker napravlja to upravištvu mnogo dela. Ako se pa kak naročnik preseli v drug kraj, naj z novim naslovom vselej pové tudi svojo prejšnjo pošto. Domoljub stane po pošti pošiljan za vse kraje v Avstriji 1 K 60 h; za Nemško 2 K 8 h; v Ameriko in druge tuje države 2 K 60 h.

»Domoljub« povečan. — Ker se vedno bolj kaže, kako potrebno je naše ljudstvo dobrega beriva, smo sklenili z novim letom povečati »Domoljuba« v toliko, da bo donášal za vsako številko štiri strani priloge; tako se bodo tiskali inserati (oznanila) posebej in pridejali listu kot ovitek. Vkljub temu pa ostane že s-daj skrajno nizka cena ista kot do-edaj. Upamo, da si pridobi s tem »Domoljub« novih prijateljev in naročnikov; zlasti prosimo dosedanje naročnike, naj agitirajo med svojimi znanci za »Domoljuba« in ga povsod razširjajo. S tem opravljajo gotovo najlepše apostolsko delo!

Volitev v 5. skupini. Prihodnjo sredo, 12. t. m., treba prvič marširati na volišče.

Somišljeniki, storite svojo dolžnost!

Naj se nihče ne zanaša na našo večino! Vsako tako zanašanje utegne postati osodepolno! Nasprotniki delajo z vsemi sredstvi, sleparijo z glasovnicami in izkaznicami, lažejo, vpijejo, obrekujejo — in računajo na to, da mnogo naših, zanašajoč se na baje gotovo zmago, ostane doma.

Somišljeniki! zmaga ni gotova. Gotova je le, če vsak stori svojo dolžnost, če gre vsak somišljenik v resnici volit.

Storite torej svojo vestno dolžnost in skrbite za to, da gre vsak somišljenik volit.

Pomislite vendar, za kaj se gre! Gre se za verski boj, za boj proti onim, ki hočejo podirati naše cerkve, o kojih trdijo, da so »znamena naše sužnosti.«

Gre se za gospodarski boj, za boj proti onim, ki kmeta, obrtnika in delavca odirajo! Gre se osobito v prvi vrsti za zboljšanje kmetskih gospodarskih razmer.

Torej na noge v sredo! Naj se nihče ne straši male poti in zamude. Saj je samo enkrat v teku več let treba to pot storiti! Kedor je popustljiv, prevzame odgovornost za nasledke. Kdo bi hotel prevzeti od-

govornost za to, da bi liberalni učitelj Luka Jelenc kot poslanec 5. skupine zastopal kranjsko deželo, kmetski narod, kot poslanec v državnem zboru?

Naš presvetli knez in škof nas je v svojem zadnjem pastirskem listu podučil, da je naša verska dolžnost, posluževati se svoje volilne pravice.

Volitev v splošni skupini je velepomembna tudi za volitve v kmetskih občinah. Izid 12. grudna bode barometer, ki bode že naprej kazal izid 18. grudna.

Katoliško ljudstvo! Pokaži v sredo, 12. t. m., da si krščansko, da si zvesto svojemu Bogu, svojemu cesarju in svojemu narodu in da veš ločiti svojega prijatelja in svojega sovražnika! Gre se za Tvoj lastni blagor. Gorje Ti, če tega ne spoznaš!

Torej kviško v sredo, 12. t. m., vse na volišče, zadnji mož! Nihče ne sme leno doma ostati. Sramota lenuhom! Živel! zavedul katoliško-narodni in krščansko-socialni volilci!

Najnovejša volilna limanica liberalcev je ta, da n. pr. na Gorenjskem nagovarjajo volitve, naj volijo g. Povšeta, ki pa v gorenjskih kmetskih občinah ne kandiduje, ampak bode izvoljen na Dolenjskem. Priporočajo tudi druge može. Tako hočejo glasove katoliških mož razcepiti. Katoliško narodni kandidat za gorenjske kmetske občine je samo pošten domačin g. Pogačnik, kateremu naj vsi zavedni katoliški može, ki hočejo, da bo zmagala pravična katoliška stvar, soglasno oddajo svoje glasove.

K volitvi v sredo, 12. t. m.: 1. Idite pravočasno na volišče.

2. Vzemite seboj belo izkaznico in pa glasovnico, v katero je zapisano ime: »Dr. Ivan Šusteršič, odvetnik v Ljubljani.«

3. Spotoma ne pokažite nikomur glasovnice ali izkaznice.

4. Glejte, da ste točno ob pričetku volilnega časa na volilnem prostoru.

5. Volilni prostor, ter začetek in konec volilnega časa, je zapisan v izkaznici.

6. Kdor pride po preteku volilnega časa, ki je označen v izkaznici, na volišče, ne bode volil.

7. Glasovnico oddajte skupaj zganjeno volilni komisiji in pri tej priliki pokažite izkaznico, katero pa potem takoj zopet dobro spravite in shranite!

8. Dokler nisi oddal glasovnice, ne zapusti pod nobeno pretvezo volilnega prostora. Kdor je konec volilnega časa v volilni sobi, ne da bi še oddal glasovnico, bode še volil — kdor pa je zunaj, ne bode več volil, če tudi je bil popred v sobi, pa ni na vrsto prišel!

9. Če si glasovnico zgubil, ali če je pokvarjena, uničena ali proti tvoji volji popisana (n. pr. z imenom nasprotnega kandidata), zahtevaj pri volitvi od volilnega komisarja novo glasovnico. Vo-

lilni komisar bode tvoji zahtevi takoj us tregel. Skrb da se glasovnica zanesljivo popiše z imenom našega kandidata! Potem jo oddaj komisarju!

10. Glejte nasprotalkom na prste in vsak slučaj kake sleparije ali nasilstva naznanite takoj volilnemu komisarju.

Pozor somišljeniki! Liberalci in mokračji bodejo še v zadnjem hipu skušali bogati volilce z raznim lažmi. Zlasti priljubljena je tem ljudem zvižaja, da v zadnjem hipu pripovedujejo volilcem, da je naš kandidat odstopil, ali umrl ali kaj enacega.

Somišljeniki! Ne dajte se po nobeni stvari zbežati. Naj govori ta ali oni kar hoče, Vi se ne dajte niti za las premotiti. Vaše delo je jako enostavno: Naj se zgodi kar hoče, Vi oddajte na vsak način svoje glasovnice z imenom »Dr. Ivan Šusteršič, odvetnik v Ljubljani«.

Potem Vas nihče ne more prevariti!

Pustite nasprotnike lagati, obrekovati, vpiti in razsajati — Vi pa mirno volite!

Lagali in obrekovali bodejo ti ljudje sevé sedaj, zadnje dni, največ. Toda, somišljeniki, nič ne verjemite. Kakor hitro bode volitev pri kraju — bo vse vtihnilo in nasprotniki Vam bodo sami prav dajali, da ste tako volili, kakor ste.

Vse naročnike in prijatelje »Domoljuba« lepo prosimo: z vsemi močmi agitirajte za kandidate, katere priporoča naš list. Vsa zgodovina našega lista je priča, da smo se vedno potegovali edino le za dobro sveto stvar. Vedno smo vas le to učili, kar je prav. In to delamo tudi sedaj. Zato poslušajte naš glas! Vsi na volišče — za naše kandidate!

Prihodnja 24. številka »Domoljuba« izide zaradi volitev v kmečkih občinah že 13. decembra. Ta je obenem zadnja letošnja številka.

Agitacija proti dr. Šusteršiču. Liberalci in socijalni demokrati so v svoji agitaciji že smešni postali. Vedoč, da je zaupanje ljudstva v našega kandidata skalnat, trdno in neomahljivo — začeli so begati ljudstvo s tem da, češ, dr. Šusteršič bode samo nekaj časa poslanec, potem bode pa zopet odstopil kakor leta 1898! Kakšno skrb imajo vendar liberalci in mokračji za našega kandidata!

Res je, da je dr. Šusteršič leta 1898. odložil poslanstvo, katero so mu opetovano poverile kmetске občine ljubljanske okolice. To mu je dokaz, da je dr. Šusteršič mož, ki se za poslansko čast nikakor ne puli — kakor nekateri liberalni »lačenbergerji!« dr. Šusteršič poslanstva ne potrebuje, toda ljudstvo potrebuje njega za poslanca. Zato ko so ga prosili, naj bi zopet prevzel poslanstvo, udal se je prošnjam, akoravno je to zanj velika žrtev — in izrekel

je točno, da bo poslanstvo obdržal toliko časa, dokler bode užival zaupanje volilcev.

Izkažimo mu svojo zahvalo s tem, da ga prihodnjo sredo, dné 12. t. m. izvolimo z ogromno večino.

Ljudski glas — božji glas! Ne moremo zadostno povdarjati, kako važen za naše javno življenje je izid volitve splošne skupine dné 12. t. m. Gre se tukaj za odločitev, katerim načelom se nagiba cela naša dežela — ali krščanskim, ali liberalnim! Kako sramotno bi bilo za celo deželo, če bi se večina v sredo izrekla za protikrščanska, židovsko-liberalna načela. Kako častno bode za celo deželo, ako se večina izreče za krščanska načela! In koliko bolj častno bi še bilo, ako se velika večina izreče za ta sveta, rešilna načela!

Pa še za nekaj družega se gre. Dr. Šusteršič je zastopnik načela splošne in enake volilne pravice! Dežela se bode imela izreči za to načelo — ali proti temu načelu! Kdor voli dr. Šusteršiča, pritrđi temu pravičnemu iz za našega kmeta jedino rešilnemu načelu — kdor pa voli liberalca, odklopi ono načelo in potrđi vse volilne krivice, ki se osobito kmetu delajo v sedanjih volilnih postavah.

Izid volitve v splošni kuriji bode pa tudi velikega pomena za izid sledečih volitev v kmetских občinah. Smelo trdimo: Kjer bode 12. t. m. večina, tam bode tudi 18.!

Dné 12. t. m. bode ljudstvo govorilo. »Ljudski glas je božji glas«, pravi stari in lepi pregovor. Je precej resnice v tem pregovoru. Treba le, da ljudstvo res govori — ker drugače bode manjšina govorila v imenu ljudstva.

Torej, v sredo vsi na volišče! Sleherni naj ne gre samo sam, temuč pazi tudi na sosede, znance in prijatelje, da nihče ne ostane doma!

Potem bode v sredo zares ljudstvo oddalo svoj glas — in ta glas bode Bogu dopadljiv!

S Črnega Vrha. Zloglasni Božič prišel se je ponujat za poslanca tudi Črnovršcem. Načelnik prostovoljnega gasilnega društva v Črnem Vrhu odprl mu je celo dvorano gasilnega doma. Pač je to velik škandal. Prejšna duhovnika sta se veliko prizadajala, da se je sezidal gasilni dom. Brez duhovniške pomoči bi ga nikoli ne bilo v Črnem Vrhu. Cerkev je dala skoraj ves les za streho in za odre. Duhovniki, črnovrški rojaki in tamkaj nekđaj službujoči so dali lepe podpore gasilnemu društvu in sedaj človeče, ki je po čudnih potih prišlo zadnji čas do časti načelnika, zlorablja gasilni dom za razširjanje liberalizma. No Črnovršci so dovolj zavedli krščanski možje, da ne bodo poslušali ne Božiča, ne njegovega podrepnika Ivana Lampeta. Volili bodo z ogromno večino

gospoda dr. Žitnika, ki se je vselej potegoval za koristi kmetovalcev. On je vneto priporočal, naj se napravi deželna zavarovalnica. Ravno radi tega ga liberalci kot dr. Tavčar, Hribar i d. tolikanj sovražijo, ker z ustanovitvijo deželne zavarovalnice bi bila spodmaknena tla zavarovalni banki Slaviji. Tudi za druge potrebe na korist kmetovalcem se je vedno z vneto potegoval, bodisi javno, bodisi zasebno pri ministrih. Marsikatera prošnja je bila po njegovem posredovanju vslišana. Nehvaležno bi torej bilo, ako bi ga sedaj zopet ne volili.

Z Dolenškega. Dr. Tavčar se silno trudi, da bi izpodrinil gospoda Povšeta, deželnega odbornika v Ljubljani. P. ireja shode, na katerih blati svoje nasprotnike, zlasti duhovščino. Mesto g. Povšeta priporoča nekega Zupančiča, o katerem ni drugzega znano, kakor da ima gostilno in da kupčuje s konji. Jedno leto je tudi načelnik cestnega odbora v mokronoškem okraju. Toda to ga pač malo priporoča. Ceste v mokronoškem okraju so jako v slabem stanu. Blata je na njih, da bi človek kmalo v njem ostal. Sam dr. Tavčar mu ne prizna posebnih zmožnosti; saj je na shodu v Št. Rupertu naravnost povedal: »Da bi Zupančič v državnem zboru govoril, za to on ni. Bode uže kateri drugi mesto njega spregovoril.« Zakaj pa potem poslanca volimo, če ne bode za nas znal govoriti, naših potreb razložiti? Treba se je samo okrog ozreti, kdo dela za Zupančiča, kdo ga priporoča. Advokatje, notarji, uradniki, pisarji, trgovci in oštirji. Ti vpijejo: mi smo za kmeta. So pač za kmeta, kedar ga skubejo in odirajo. Sedaj se res ob volitvah kmetu dobrikajo, sicer ga pa zmerjajo in zaničujejo. Treba je stopiti samo v kako pisarno in videli bomo, kako se razni pisarji zadirajo v ubozega kmeta, kedar ima pri njih kaj opravila. In take ljudi raj bi dolenski kmet poslušal? Na njih komando naj bi poslušal? Nikdar ne.

Posnemajte to vrlo deklico! V nekem naprednem trgu na Notranjskem sta se šla dva gospoda v nedeljo popoldne izprehajati. Doide ju deklica iz bližnje vasi, ki nese domov »Domoljuba.« Gospoda jo poprašata, kak list nese seboj. Ona jima pove. Tedaj ji dasta v roko drobno knjižico z modrim pristavkom: »Ko boš tisto prebrala, potem pa še tole beri!« Deklica — stara še ne 14 let — pogleda in bere: »Volilni katekizem za kmetske volilce.« — Kaj mislite, da je sedaj storila modra deklica? Nekaj je storila, kar tudi vsakemu zavednemu katoliškemu Slovencu svetujemo in toplo priporočamo. Čujte! Resk-resk! Deklica je raztrgala umazano knjižico in jo vrgla gospodoma pred noge v blato. Dobro! To je bil kratek pa krepek odgovor! Boljše se ni mogla gospodoma zahvaliti za velikodušni dar, in boljše usode tudi ne zasluži ta neumni katekizem. Gospoda se spogledata

in si mislita: »Tam ne opraviva ničesar.« — Naše ljudstvo je razsodno in vé, da je pravi volilni katekizem — katekizem sv. katoliške Cerkve.

Posnesrečen shod liberalcev v Trebnjem. — Dr. Tavčar je hotel dne 25. novembra napraviti shod v Trebnjem in tamkaj kmetovalcem priporočiti svojega Mhelna. Toda zavednih volilcev je prišlo na shod toliko, da se liberalci niso upali drugače nastopiti, kakor da so priklicali žandarje, ki so vse krščanske može odvrčali od prostora na katerem so liberalci govorili. Lepa prostost to. Kmetovalci so videli med liberalno pijano druhaljo tudi vse trgovce iz Trebnjega. Ti ljudje so vsi tuji, ki so prišli v Trebnje s culico in so si tu mošnjčke napolnili, sedaj delajo proti Povšetu, ki je res najboljši prijatelj kmeta. Nejevlnji so kmetovalci govorili: »Ne bodete nas več videli po svojih prodajnicah. Svojega denarja vam ne bomo več skupaj znašali!« Res čas je že, da se osnuje v Trebnjem kmetijsko društvo, da se tako zabrani tem tujcem, da si ne bodo več polnili svojih mošnjčkov na škodo našega kmeta!

S Homca 4 dec. Naš liberalni tič z rumenim kljunom se oglašá po dnevi in po noči po tukajšnji okolici in noter na Rovih čivkajoč: »Jelenc, Jelenc; prečrtajmo Šusteršič!« In ker ga možaki-poštenjaki nočejo poslušati, poslužil se je najnavadnejšega liberalnega sredstva: V »Sl. Narod« s Homškim g. župnikom; potem pa še pred sodišče, »ako ne neha!« Kaj ne, kako milostno! Od okr. glavarstva k sodišču! In kakor govori njegova najljubša knjižica, obrekljivi »volilni katekizem«, tako tudi g. župniku podtika »Sl. Narod« take reči, ki jih uganja njegov najemnik. Gosp. Petra Majdiča samo obžaluje in pomiluje toliko, da ne joka nad njim. Pač še nekaj: Z odjemalci moke ga plaši! Saj res; g. veleposesnik in lastnik parnega plina v Jaršah, ali se res nič ne bojite, da boste morali zaradi volitve dr. Šusteršiča in Pogačnika zapreti svoj mlin za vselej? Za Majdiča skrbni dopisnik se »čudi«, ker se on, tak bogatin, da zlorabiti od Homškega g. župnika za agitatorja. No, pa je le dobro za župnika in katoliško narodno stranko, ker takemu agitatorju pač ni treba šteti nikake dnine, dobrosrčni mož utegne se iz svojega dati za kak literček, in če bi bil tudi mirnopeški cviček! Možiček pa hvali naše sosede »vrle Radomljane«; no, liberalna hvala pa počen groš!« Hvaležnost pa je lepa čednost; ker, če koga skozi eno leto v nobeni Homški ali Prešerski gostilni nočejo imeti na hrani, pa postrežejo »vrli Radomljani«. Mi Homčani smo pa zanj še zaspani, zato nas v najgršem časniku drami, pa mi smo bili dovolj zbudjeni že poprej, preden se je on vsilil v našo sredo. Tiček-liberalček naj se sam v pravem času predrami, da

ne bo po kakem kamniškem volilnem shodu zalezal zopet nedeljske sv. maše, h kaki drugi božji službi tako ne pride. No, sedaj nas tudi on bolj pozna — katoliško narodno vzdramljene —, vsaj mu ne bo treba nas in naših delavcev več pri luči ogledavati ter jih pruskim protestantom izdajati. Pri volitvah bomo pa pokazali, kako ima laž kratke noge.

Iz Sedražice. Od 24. oktobra do 1. novembra se je pri nas vršil sveti misijon. Prečastiti gospod župnik je v sredo dopoldne na kolodvoru v Ribnici sprejel misijonarje frandiškane čd. oo' Efrema, Sigismunda in Matevža in jih spremil v svojo župnijo. Tu so osem dni prav požrtvovalno delovali in žetev je bila obilna, vsa župnija se je prerodila. Ob hajancev je bilo do 3000. Na vseh svetnikov dan ob sklepu misijona je sprejel preč. gospod dekan ribniški v Marijino družbo 105 mladeničev in 140 deklet. Cvet sodraške župnije je dobro ohranjen in obeta bogatega sadu. Ganljivo je bilo videti, kako samozavestno in neustrašeno so mladeniči kazali svoje živo versko prepričanje pri lepem sklepnem sprevedu.

Krščanska vzgoja.

Šest resnic.

(Konec.)

Da bi pa vedno ohranili posvečujočo milost božjo, ali zgubljeno zopet pridobili ter si nabirali obilnih zakladov za nebesa, potrebujemo še posebne milosti, ki se imenuje dejanska milost ali pomoč božja,

O potrebi te milosti nam je govoriti v dvojnem oziru: vzgojitelj sam je potrebuje kakor k vsakemu dobremu in zaslužnemu delu, tako še posebej pri vzgoji; brez božjega blagoslova tudi to preimenitno delo ne more uspevati. Pa tudi gojenca mora zgodaj privajati, da si bo znal izprositi iz nebes potrebnih milostij. In kdo vé, če ni ravno zato večkrat prazen ves naš trud, ker si nismo zagotovili božjega blagoslova ter smo lepo in skrbno vzgojevali, a vzgojili vendar le slabo, ker smo prezrli prvo in najmenitnejšo reč: božjo pomoč!

Milost božjo pa si otroci dobivajo po isti poti kakor mi odrasli: 1. po molitvi, 2. pri sv. maši, 3. v sv. zakramentih, 4. z dobrimi deli.

Otrók ne učimo le zato moliti, da bi znali, marveč molitev jim že sedaj koristi, da si nabirajo zaslug v nebesih in množijo milost božjo. To doseže že vsaka dobra molitev; a večkrat opominjaj otroka, naj si še posebej prosi milosti božje ali naravnost, zlasti od tretje božje osebe, sv. Duha, ali pa posrednje po Mariji, angeljih, priprošnjikih . . .

Zlasti pa nam pri sv. maši Jezus Kristus vsak dan z odprtimi rokami ponuja svoje nebeške darove. Skrbi terej, da bodo otroci, če le možne, tudi ob delavnih hodili k sv. maši, ne le zato, da bi se privadili in tudi pozneje tako nadaljevali, marveč še zlasti tudi zato, ker si tukaj najlažje izprosijo potrebnih milostij. A pazi, da bodo res spodobno in pobožno pri sv. maši, ker z nespodobnim vedenjem v hiši božji bi si nakopavali le prekletstvo. Menim, da se ne motim, ako trdim, da je večkrat vsa naša vzgoja zato neuspešna, ker se naši gojenci nespodobno vedejo na svetem kraju vpricho Boga; zakaj kdor se ne boji Boga, tudi nikdar ne bo imel potrebnega spoštovanja do ljudij.

Posebej je Bog postavil sv. zakramente, da po njih dobivamo milosti božje. Zato bodi ena tvojih najmenitnejših skrbij tudi ta, da se bodo otroci kar moč temeljito pripravili za prvo spoved, sveto birmo, prvo sveto obhajilo in, kadar odrastejo, morda za sv. zakon, ter še prav posebno ves čas pazi na svojega sina, če ga je Bog odločil za mašniški stan, ker tak potrebuje še posebnih milostij. Sploh pa privadi otroke že zgodaj, da bodo večkrat hodili k spovedi in sv. obhajilu.

Kot dober kristijan pa poznaš še mnogo drugih pomočkov, s katerimi si moremo pridobivati milostij božjih. Nikar jih ne zanemarjaj ne pri sebi, ne pri svojih otrocih.

Vse to ti pa zlasti še zato tako nujno priporočam, ker milost božja pomaga tudi takrat in tam, kjer vzgojitelj sam ne more. In če so se otroci zgodaj privadili uspešno iskati milosti in pomoči božje, bodo pošteno živeli, kadar pridejo izpred očij in izpod oblastij svojih vzgojiteljev.

Kako velikih in težkih rečij je zmožen pobožen človek, tudi že otrok, ako si je zagotovil milost božjo nam dovolj jasno izpričuje življenje svetnikov in drugih bogoljubnih ljudij.

Slavni govornik P. Monsabré je v neki pridigi v cerkvi Matere božje v Parizu povedal to-le: Kmetica, katero je že dolgo mučila nadležna bolezen, je imela navado, da je vsak večer sklicala svojih najmenitnejših otrok okrog postelje k molitvi. Pred molitvijo so pa vselej nekaj brali iz življenja svetnikov. Neki večer so brali o mlademu mučeniku, ki je ob najhujšem trpljenju ostal vedno jasnega lica in z imenom Jezus na ustnicah izdihnil svojo dušo. Ob koncu vzdihne mati solznih očij: »O moji otroci! Kdo bi dan-današnji storil kaj takega?« Enoglasno se vzdigne vseh enajstero in odgovori: »Mi, mati! Mi vsi z milostjo našega Gospoda!«

Za smeh in kratek čas.

Z volivnega bojišča.

Kandidat Luka: „Vera mora iz šole!“
 Volivec: „Luka pa v šolo, ne pa na Dunaj!“

Besedni uganki.

I.

dežela v Afriki
 vas blizu Ljubljane
 žuželka — ptič
 glodavec — število
 žensko ime — veter
 vladar — reka
 cesarstvo
 znak poudarka

Skrajne črke osmerokota, brane od zgoraj od leve proti desni naokrog, podajo opomin vsem našim volivcem.

II.

S sedmimi črkami zapiši besedo,
 Spola naj moškega pomeni osebo,
 Glada in mraza ki uživa obilo.
 Ako besedo res zapisal si pravo.
 Štrinajst drugih se iz teh črk bo bralo.

Rešitev ugank v zadnji številki:

Besedni uganki.

I.

Doktor Ivan Šusteršič, Ivan Vencajz, doktor Ignacij Zitnik, Josip Pogačnik, Viljem Pfeifer in Francišek Povše so državnozborni kandidati katoliško-narodne stranke na Kranjskem.

II.

Srebro — rebro — Ebro.

Prav so ju rešili: Josip Zorko v Široki Seti pri Vačah; Janez Lahovnik, posestnik v Šmartnem pri Velenju; Marija Klopčič v Svinjah pri Moravčah; Boštjanov Franc na Kožljeku pri Cirknici; Janez Bregar v Lešah nad Savo; Fanica, Mici in Barbica Ferjan v Kamni gorici; Metka v Ljub-

ljani; Šink Jožef, strežaj v uršulinskem samostanu v Škofji Loki; Ivan Oren v III. okraju na Dunaju; V Longerholec v Virmažah; Mici Gerčar, učenka na 8. razrednici v Ljubljani; Ivan Faturo na Rakeku; Fran Koncilija v Podgradu pri Dolu; Anton Šraj v Topolu na Blokah; Josip Šubic, podobar v Gorenji vasi; Mici Opara, dekle na Gor. Ponikvah pri Trebnjem; Marija Sila v Trebnjem; Marija Lončarič in Marija Kelemina v Središču (Štaj.); zvesti bravelci „Domoljuba“ v Zgor. Hrašah pri Smledniku; Vinko Kolar, kmet pri Sv. Jerneju na Štajerskem; Dionizij Vrhovnik in Fr. Nograšek v Tunjicah pri Kamniku; Julika in Nežica Šporn, Slovenki na Dunaju; Gothard Zupan, agent v Dobu pri Kamniku; Tekavec Francišek, kov. pom. v Hrovači pri Ribnici; Franciška Tirbič, Anica Adrenik, Ernest Drž in Mici Ciber v Ljubljani; Andrej Porenta v Virmažah; Simon Jelenc na Jesenicah; Iv. Antončič v Markovcu; Ivana in Margareta Šubic, učenki v Sarajevem.

Dalje v prih. štec.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 13 decembra 1900 zvečer.

Loterijske srečke

Dunaj,	24. novembra	12	14	18	89	81
Trst	1. decembra	3	82	14	66	25
Gradee,	24. novembra	59	47	57	41	12
Trst	1. decembra	31	26	34	3	32

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 11. novembra do dne 17. novembra

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	27	40
„ „ II. „ „	1	12	Korzna „ „ „	17	40
„ „ III. „ „	—	96	Ajdova „ „ „	32	50
Telečeje meso „ „	1	20	Fizol, liter . . .	—	16
Prasičje „ sveže „	1	4	Grab, „	—	20
„ „ prek. „ „	1	40	Leča, „	—	24
Kostrunovo meso „	—	80	Kaša, „	—	22
Maslo „ „ „	2		Ričet, „	—	22
Surovo maslo „ „	1	90	Pšenica „ 100 kg	16	—
Mast prašičja „ „	1	40	Rž „ „ „ „	14	40
Slanina sveža „ „	1	36	Ječmen „ „ „	13	60
„ „ prekajena „	1	44	Oves „ „ „ „	13	60
Salo „ „ „ „	1	20	Ajda „ „ „ „	15	—
Jajce, jedno . . .	—	10	Proso, belo, „ „	18	—
Mleko, liter . . .	—	16	„ navadno „ „	14	—
Smetana liter . .	—	80	Koruzna „ „ „	12	—
Med „ „ „ kg	—	—	Krompir „ „ „	4	80
Krompir „ „ „	—	4	Drva, trda, seženj	7	60
Piščanec „ „ „	1	30	„ mehka, „ „	5	—
Golob „ „ „ „	45		Seno, 100 kg . .	—	—
Raca „ „ „ „	1	70	Slama, „ „ „ „	—	—
Gos „ „ „ „	—	—	Stela „ „ „ „	—	—

Rad družinskih razmer
 proda se pod prav ugodnimi
 pogoji, tudi na letne obroke,

večje posestvo

v Cirknici na Notranjakem.

Isto obstoji iz enonastropne dobro vidane hiše št. 62, zraven iste ležečih obširnih gospodarskih posestov več rodovitnih njiv in travnikov, in kakih 50 oravov dobro zarastlega gozda. Hiša leži tik glavnice ceste in je pripravna za v-ako obrt, posebno za pekovsko je uže urejena, ker je z zbiranjem na vsako leto v tem kraju vršeče se vojaške vaj-posebne važnosti. Zraven hiše je tudi dobro urejena pepelarna (potošnica).

Natačeneja pojasnila daje Anton Majdič v Kranju. 2552—2

Pozor!

Dve železni kapelici

prpravni za dve znamenji na deželi, sta na prodaj. Več o tem pove trnovski župni urad v Ljubljani 255 (2—2)

Zupanstvo Polh Gradcu naznanja, da v tej občini ni nobenega kolarja

in bi bilo želeti, da bi se kak izvežban kolarondi 247 na-lil. 3—3

Krepak deček

kakih 16 let star, pošten h starišev, se sprejme za 248 usnjarski obrt 3—3 pri Valentinu Riharju stroj. mojstru v Polh. Gradcu

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja **G. Plooli**

v Ljubljani

dvornega zdravnikarja Nj. Svetosti papeža

ima v sebi **90krat več železa**

kakor druga po reklami nezasluzno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 2-12

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabilih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehavih otrocih. II. 590 50-22

Dobiva se v steklenicah po pol litra

Placujem najvišje cene.

Zmešane in rezane las

kupujem in plačam najvišje cene, vedno bolje in višje, kakor kateri drugi kup. c. — Kupujem vsako količino od 2 kilo naprej. Za vsako pošiljatev odpošljim takoj denar, da ga pošiljavec brez vsacega zavrtka takoj sprejme. 118 12-4

Opozorjam nabiralce las na mojo adresu

Aleksander Gud, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Za rezane in zmešane las

Na najvišje povelje Nj. c. in k. apost. Veličanstva

XXI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji zakonito dopuščena — ima **18.122 dobitkov v gotovem denarju** v skupnem znesku **418.640 kron.**

Glavni dobitok znaša

200.000 kron

v gotovem denarju.

Za izplačilo dobitkov jamči c. kr. loterijski urad.

Žrebanje nepreklicljivo dne 13 decembra 1900.

Jedna srečka stane 4 krome.

Dobiti so srečke pri državni loteriji na Dunaji, I., Riemergasse 7, po tabačnih trafikah, loterijah, pri davkarjih, poštinih in brzojavnih pa železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrt loterije brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.

Oddelek za državno loterijo.

119 10-6

Lepo posestvo je na prodaj v Ihanu: hiša z vsemi gospodarskimi poslopji, lep sodni vrt, travnik in gozjd pa za 14 mernikov posestva njiv. Vse je skupaj ter v pravi brem stanu. — Natančneje se izve pri **Mihu Kralj, gostilničarju v Ihanu, št. 5, pošta Domžale.** 259 (1)

Vožnjekarte
in
tovorni listi
v

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

18

Pojasnila daje :

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa

17 25-22

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Pozor! Gospodarji!

„Gloria“ redilna krma za konje, zabranjuje bolezni, vzdrži konje močne in iskre.

„Gloria“ začimba krma za govedo, pospešuje prebavljanje, čisti kri, zboljšuje in množi mleko

„Gloria“ prašek za žrtje in pitanje svinj, provzročuje, da svinje rade jedó, da se nabira meso in mast.

„Gloria“ mlekarški prašek za krave, pospešuje izločenje mleka in odstranjuje napake mleka.

1 veliki zavitek velja K 1-20, mali K 0-70, 5 kg. v zavitku za poskus po pošti K 5 — poslano iz Dunaja.

Barteljevo kladno apno, neobhodno potrebni dodatek h krmi za mlado, možno in brejo živino, v slučaju, da živina liže, da ima kostne bolezni: i. t. d. 5 kg za poskus K 2—, 100 kg K 22— iz Dunaja.

Rusko patentovano mazilo. Kopitna mast iz jelenorožnega olja. Štedilni kolomaz, i. t. d. 230 8-5

Navodilo brezplačno.

Miha Barthel & drug, Dunaj X.

Občuje se slovenski.

Takoj se kupi ali pa za kasnejšo poslatev proti plači vzprejemlje vsaka množina

celluloze- in mehkega brusljivega smrekovega lesa

vporabljivega za izdelovanje papirja; isti mora imeti najmanj 10 cm in več v premeru.

Ponudbe z navedbo cene za kubični meter in vagon tvrdki **G. Götzelmann** v Knittelfeldu na Gorenjem Štajerskem. 245 3-3

Prodaja vina

na litre po 20 kr in višje — V Sp. Šiški pri **JANEZ-U ZORMAN, šte. 91.** 257 (2-1)

Dr. Janko Brejc

zagovornik v kazenskih zadevah

v Ljubljani, na Dunajski cesti

Medjatova hiša. (4)

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 31 let z največjim uspehom rabljeni pravi sirup raztoplja slez upekuje kašelj, pomajšuje pót, daje slast do ječi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenic 2 K 50 h. po pošti 40 h več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zmasku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzornimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo

uračno registrovano varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče (1)

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 120 20 - 2

V zalogi je nadalje pri gž. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschläger, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trakóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Hauseher; Reka: F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Esässer; Sovodnj: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, V. Hauser; Novo mesto: A. pl. Sladovciz; Št. Vid: A. Reichel; Tržič: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Preddini, M. Bivasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikovec: J. Jobst, Volšperk; J. Huth.

Družinska pratika

sv. Družine je ravnokar izšla in se dobiva po vseh prodajalnicah v mestih in na deželi.

Komad velja 12 kr.

Razprodajalec naj zahtevajo cenik, katerega dopošlje glavni založnik H. NIČMAN v Ljubljani.

Zahtevajte povsod!

Cenjena gospodinja! Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši privedek k pravi boljši kavi, ko je cikorija ali

15 11—10

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta števil. 1

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike 10 (12—11) plačuje.

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak dan od 8—12. ure dopoldne.

Pošt. hran. urada števil. 828.406. — Telefon števil. 5.

Trgovina perila.

Ustanovljena l. 1850.

Trgovina perila.

A. Turk v Ljubljani

Prešernove (Slonove) ulice št. 22-24

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega

perila in pletenega blaga

srajc, spodnjih hlač, ovratnikov, manšet, kravaf, robeev, nogavic, rokavic, zimskih pletenih jopičev, predpasnikov za ženske in moške, dežnikov itd.

Cene niske, postroba točna in prijazna.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta števil. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema **zavarovanja** vsakovrstnih **poslopij**, **premičnin** in **poljskih pridelkov** proti požarni škodi, kakor tudi **zvonov** proti poškodbi.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe **ravnateljstvo zavarovalnice** v pritličju **Medjatove hiše** na **Dunajski cesti** v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni **poverjeniki**.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je **edina slovenska zavarovalnica**. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

244 - 3

Rojaki, zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Zvoji k svojim!

Edina slovenska zavarovalnica!

Največji izbor

Skrbno izdelovanje

Preobleke Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene

17-15

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovinotiskarskih stavbenih in galanterijskih del.

Anton Belec

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi **cerkvene svetilnice** ali **stalnice**, dve po: iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz topaka 40, 50 gld.; **obhajilne svetilnice** iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld., **pušice z zvončki** za pobiranje miločine iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; **štedilna železna ognjišča**, vsa železna in tudi razna za vzidanje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelodvodov.

113 6

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča i. t. d. — S kritevjo zvonikov prevzema ob enem tesarska dela.

Davnej potrjeno djetet., kosmat sredstvo (umazanje) za krepanje in utrjevanje kit in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid.

Znamka: Kača (tekočina za turiste.)

Turisti, kolesarji in jezdecji uspešno rabijo ta fluid za krepanje in poživljanje po daljnih turah. 76 8-4 5

Cena: cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K 20 h.

Pristno je dobiti v vseh lekarnah.

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

Kava) so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedó, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeti pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljšo nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, kridelujuča in krepdujuča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujuči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da.

Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.